

17.83x23.08	1/2	עמוד 26	גבעתיים פלוס	16/01/2026	96641684-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

המסע המרתק אל ההיסטוריה האלטרנטיבית :

האיור הופק על ידי (Gemini) AI

מה אם? המסע המרתק אל ההיסטוריה האלטרנטיבית

ד"ר ננה רוזנברג

"דמיינו עולם
עתידיני שבו
הטכנולוגיה
המוכרת לנו מעולם
לא נוצרה: מה היה
קורה אילו לא
היו ממציאים את
האינטרנט? כיצד
היו נראים חיינו ללא
חשמל?"

מתנוודה חברתית, פוליטית, תעשייתית או אידיאולוגית.
דמיינו עולם עתידיני שבו הטכנולוגיה המוכרת לנו מעולם לא נוצרה: מה היה קורה אילו לא היו ממציאים את האינטרנט? כיצד היו נראים חיינו ללא חשמל? האפשרויות הן אינסופיות ונעות בין שינויים צולמיים דרמטיים - כמו תרחיש שבו הנאצים והיפנים ניצחו במלחמת העולם השנייה או שמדינת ישראל הוקמה בכלל באוגנדה - ועד לשינויים אישיים וקטנים יותר. בחינת התרחישים הללו מאפשרת לנו להבין טוב יותר לא רק את מה שהיה, אלא את המשמעות העמוקה של הבחירות שעשינו בדרך.
כדי להפליג בכיטחון במחזות ה"מה אם", עלינו קודם כל לעגן את עצמנו בידיע מוצק של ה"מה שקרה כאמת".

מי מאיתנו לא עצר לרגע וחשב: מה היה קורה אילו? השאלה הזו היא הדלק שמניע את אחד הדמויות המרתקים ביותר - ההיסטוריה האלטרנטיבית. זהו עולם שבו הדמיון פוגש את העובדות, ומאפשר לנו לשלוח יד אל תוך ציר הזמן ולשנות אירוע אחר, קטן או גדול, ולראות את אדוות השינוי מעצבות מציאות חדשה להלוטין.
היסטוריה אלטרנטיבית אינה רק פנטזיה; היא בחינה של המכניקה שמאחורי האנושות. הסטייה מהמציאות המוכרת לנו מתרחשת ביצירת מפתח משמעותית - רגע בומן שממנו והלאה האנושות מתפצלת באופן שונה. שינוי כזה יכול לנכוע

16.16x20.2	2/2	עמוד 27	גבעתיים פלוס	16/01/2026	96641683-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

המסע המרתק אל ההיסטוריה האלטרנטיבית :

"הסטייה מהמציאות המוכרת לנו מתרחשת ב'נקודת מפנה' משמעותית - רגע בזמן שממנו והלאה האנושות מתפתחת באופן שונה. שינוי כזה יכול לנבוע מתנודה חברתית, פוליטית, תעשייתית או אידיאולוגית"

בין ה"אפשרויות" ל"דמויות" ממושטש הרכה יותר ממה שחשכנו.

בין אם אנחנו משחקים בקלפי היסטוריה כדי לזכור את השורשים שלנו ובין אם אנחנו צוללים אל תוך תיאוריות קונטיות על יקומים מקבילים, אנחנו מחפשים להבין את החשיבות הקוסמית שלנו ואח המשמעות של הכתירות שלנו.

ההיסטוריה האלטרנטיבית מאתגרת אותנו לשאול לא רק מה היה קורה אילו העבר היה שונה, אלא איך אנחנו יכולים לעצב את העתיד - לפני שהוא יהפוך לעוד קלף על ציר הזמן.

העונן: לדעת מאין באנו

היכולת לדמיין היסטוריה אחרת דורשת הכנה עמוקה של ציר הזמן הממשי. המשחק "מסע בזמן" שפיתח יובל מלחי מרגיש כיצד לימוד ההיסטוריה יכול להפוך לחוויה ממכרת ומהנה. מטרת המשחק היא למקם אירועים ודמויות על ציר זמן בצורה נכונה. ככל שהקלפים נעזרים, האתגר הופך קשה יותר ומחייב את השחקנים להבין את הרצף הכרונולוגי.

המשחק חושף את הילדים (וגם את ההורים) לדמיונות מפתח כמו הרצל והרמב"ם, ולאירועים כמו מבצע משה. ההבנה ש"הרצל נולד ב-1860, אז הקונגרס הציוני הגיע אחר כך" היא הכסס שמאפשר לנו להבין את הלוגיקה של ההיסטוריה. כעולם שבו ישנם גופים העמלים על שחזוכ העבר, הכרת העובדות ההיסטוריות של העם היהודי ומדינת ישראל חשובה היום יותר מתמיד. רק מי שמבין את המציאות שבה האשורים קרמו לכבלים, יכול באמת להעריך את המשמעות של שינוי כאותו רצף.

המדע: האם כל האפשרויות קיימות במקביל?

אם המשחק ההיסטורי מלמד אותנו על הסדר, הרי שהפיזיקה המודרנית פותחת צוהר לאפשרויות שההיסטוריה האלטרנטיבית אינה רק פנטזיה. בספרו "בואו נדבר על פיזיקת קוונטים" מסביר דרמי האריס כיצד עולם הקוונטים פתח "תיבת פנדרה" שהפכה את הכנת המציאות שלנו על ראשה.

אחת התיאוריות המרתקות ביותר המוזכרות בספר היא זו של "חיקומים המקבילים של אורט". לפי גישה זו, היקום מתפצל למיליארדי גרסאות של עצמו בכל שבריר שנייה. אם זה נכון, הרי שכל אותן היסטוריות אלטרנטיביות שדמינון - עולם ללא חשמל, עולם בשליטה נשי או עולם שבו בחרנו אחרת בבחירות לראשות הממשלה - עשויות להתקיים במציאות מקבילה כלשהי.

האריס לוקח את הקוראים למסע שבו מדע, פילוסופיה והיסטוריה של המדע מצטלבים. הוא מעלה שאלות נוקבות: אם יש מיליארדי גרסאות של "אני", מי מהן היא ה"אני" האמיתי? ואילו השלכות יש לכך על תחושת האחריות שלנו על מעשינו? הכנת הפיזיקה הקוונטית מראה שהנבול

• מסע בזמן

- יובל מלחי

משחק מהנה וממכר שמלמד היסטוריה בלי שתימו לב.

מטרת המשחק: למקם 100 קלפים עם דמויות ואירועים הקשורים לעם היהודי ולמדינת ישראל על ציר זמן בצורה נכונה. ככל שמתרכזים הקלפים האתגר הופך קשה יותר. יש גרסאות לשחקן יחיד, זוגות, כל המשפחה ואפילו כל הכיתה.

• בואו נדבר על פיזיקת קוונטים

- מאת: דרמי האריס
- הוצאת תכלת

מדריך מבריק, מצחיק ונגיש לעולם המורכב והמרתק של הפיזיקה הקוונטית. ורמי האריס - פיזיקאי, יום כתחום הכינה המלאכותית וחובב חתולים - לוקח את הקוראים למסע סוחף בין חלקיקים, תודעה וחופש בחירה. ככתיבה קלילה ומלאה הומור, הוא מצליח להסביר תופעות מדעיות מסובכות בצורה שכל אחד יכול להבין ולהנות. הספר מתאים לכל מי שתמיד רצה להבין מה זה בכלל "קוונטים", אבל נרתע מהנוסחאות. הוא משלב מדע, פילוסופיה, היסטוריה של המדע וסיפורים על הפיזיקאים הגדולים ופותח צוהר לעולם שבו כל דבר אפשרי. בספר תגלו את העולם דרך עדשות של תיאוריות קוונטיות שונות המספרות סיפורים שונים על היקום, על החיים, על בני האדם ועל החשיבות הקוסמית שלנו.

